

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XVII. De Synodo Nicaeae propter Arium congregata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

δεχθεῖσθαι, μη τε ἐνθυμηθεῖσθαι, καὶ ἐνθυ-
μηθεῖσας σιωπή τοῦ θεραπεύοντος. Τέλος αὐτοῦ
ληπτὸν χωρίον εἶσθαι, εἰ καὶ φέρει τι μέρος τούτου
δόγματος διαφέρονται φέρει μὲν γὰρ τῆς
θείας περονίας, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πίειν
κρύαναγκαῖον. Τοις δὲ φεύγετον τοιχώτων γηπέ-
των αἰχνεύοντος, καὶ μὴ περιέμειναν συμ-
φεύγειν γνώμην, προσπινεῖν δὲ απορρήτῳ καὶ
διανομαν ἔχειν ἀφεμένες τε τῆς φέρει ταῦ-
τα λέγεται, ἀκέλευτον δικονομοῦν. ἀλλά θεῶν
φέρειν καὶ διατρέπετο απεδάσσοντα τὰς
πιττῆς ἐως τούτους ιδεῖν, ἐπιχειρεῖν. αἱ θεῶν
φέρειν μὲν εὖ καὶ αρέτην, πᾶν μὲν μεμφόμεν.
οὐ, πᾶν δὲ συμβελόνον, τοιοῦτον ἔγεγραψε
χαλεπός δὲ ἔφερε, πυνθανόμενος τὰς
οικίας πατρὸς τὴν τοῦ πάχα σίγην ἑστήσει
τηναυτὰ δῆλον ταῖς πρεστὶς ἐως τούτους δια-
φεύγουσι πινεις φεύγετο, τῆς μὲν περιέμειν
απλήσεις αἵτινες κοινωνίας· οὐδεὶς αἰκατε-
ρεῖται τούτων ἕστησι πάντα, καὶ οὐδὲ εἴκοσι τῆς φεύγετος
τούτων, τὴν λαμπρότητα τῆς πανγύ-
ρισθελαπτον· κατ' αὐτούς τερερετονύνασ-
σισιον ἔνατειν ἐκπλησσοντας ἐπειδὴ τούτοις
νομίας τέ δικαιοδοτοῦνται προκαταλαβεῖν τὸ κα-
κοκατέπειν εἰς πλείσις χωρῆσαι, πέμπτης διδοχεῖ
τούτῳ μέρῳ διῆλον πίειν καὶ βιώπειστον, καὶ
ταῦτα τούτοις δόγματος διαφέροντος, διαλέ-
ξεις ταύτης κατέγεννει πάθος τὸ δόγμα τασσοδί-
ζεται, καὶ τοὺς περιέμειντο τούτοις δια-
φεύγειν· πᾶν δὲ δέσποτον οὗτον δια-
φεύγειν· πᾶν δὲ δέσποτον οὗτον δια-

A omnino , nec cogitari initio oportebat ,
& si forte cogitata fuissent , silentio tra-
denda erant : cum utique ipsis licuisset
à se invicem non se Jungi , quamvis in alii
qua parte dogmatis dissentirent . Nam
de divina quidem providentia , unam
eandemq; fidem necessario habendam
esse . Hujusmodi autem questionem
scrupulosas argutias , licet in eandem
non conveniamus sententiam , clausas in
intimo mentis recessu servari debere .
Jussit igitur ut inani de his rebus alterca-
tione deposita , ad concordiam redirent .
Se namque non mediocriter dolere : at-
que ob eam causam licet ingenti deside-
rio teneretur urbes Orientis videndi ,
iter suum repressisse . Et hęc quidem Ale-
xandro atq; Ario scripsit , partim eos re-
prehendens , partim consulens . Prä-
terea cum audisset quosdam esse qui fe-
stum Paschæ diem contra morem reli-
quorum omnium celebrarent , eam rem
permoleste tulit . Quippe ea tempestate
in Orientis partibus nonnulli hac de re
dissentientes , à mutua quidem inter se
communione minime discedebant . Ju-
daicò tamen magis more diem illum ce-
lebrabant , atque ut verisimile est , hujus-
modi dissensione splendorem ejus festi-
vitatis imminuebant . Duabus igitur cō-
tentionibus Ecclesiam liberare studebat
Constantinus . Et quoniam malum prius-
quam ad plures serperet , prævenire se
posse existimabat , virum quem in comi-
tatu suo habebat , fidei ac vītę integratit
conspicuū , & qui superiori tempore va-
riis confessionum certaminibus pro reli-
gionis defensione inclaruerat , à latere suo
mittit , qui ad cōcordiam reduceret tum
illos qui in Ægypto de Doctrina fidei
dissentiebant , tū eos qui in Orientis par-
tibus de fest. vitate Paschæ discrepabant .
Is erat Hosius Episcopus Cordubæ .

Kep. 12.

IIIει τοις ἀντικαίοις ἀθροισθείσης συνέδου
δι αὐτούς.

Επαδέπαρε ἐλπίδας ἔχωσε τὸ περγ-
μα, καὶ κρείτινον ἦν διαλλαγῶν ἡ
έσσι, ἀπρεκτός τε ἐπανήσει οὐ τὴν εἰρή-
νην θεασθαι απεισαλμένην, συνεκά-
λεστη σύνοδον εἰς νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, καὶ
παναχῇ τοῖς ωροσώστε τῶν ἐκκλησιῶν

D САРУТ XVII

De Synodo Nicæa propter Arium congregata.

Sed cum eventus spei non responde-
ret, & contentio reconciliationem
minime admitteret, isque qui ad com-
ponendam pacem missus fuerat, re infe-
cta reverteretur, Imperator Synodum
convocavit apud Nicæam urbem Bithy-
niae: & ad omnes ubique Ecclesiastum

Antistites scripsit, ut præstituto die ades. A ἔγειρεν, εἰς ρῆπτην ήμέσαν παρέναι βιβλίουν δὲ τέττα τοῖς συλλόγοις, τοῖς μὲν αὐτοῖς σολικῶν θεράπων, μακαρίεσσι οἱ λεοπολίται, καὶ δισδέκιοι ηδη τὸν ἀνποχεῖας τῆς περιοδοῦ σερνήτιον επιλέξαταις, καὶ αὐτὸν Σανδρό οἱ αἰλεξανδρεῖας τῆς περιοδοῦ παρέστησαν λίμναι ιεροί οἱ ὄρωμαν επισκέπτοι, διὰ γῆρας απελιμπάνετο παραστατοῦντος αὐτὸς βίτως καὶ βικενίοις, προσέπειροι τῆς αὐλῆς επικληπταῖς ἐπὶ τύποις δικαιολογοῦσι καλοὶ καὶ σύρατοι εἰς διάφορων ἑθνῶν συνῆλθον οἱ μὲν νοῦν κατέχοντες ιανοί, εἰδόντες τε τῶν ιερῶν βιβλίου τῆς ἀλληλούσιας παρδόσεως ἐπίσημοι, οἱ δὲ τῆς διαπεριόντες οἱ δὲ, καταδέσποτον διδοκμένης ἥστα δὲ ἐπίσημοι πέρ αὖτις τειλακόσιοι εἴκοσι περιστρῶν τέ καὶ διακόνων ὡς εἴκος ἐπόμενα, οἱ δὲ διάγονοι πλῆθεσσι συμπαριστατοῖς αὐτοῖς αὐδέες διαλέξεων ἔμπειροι, οἱ δὲ βοηθεῖν λόγοις σπερδάζοντες οἷα δὲ φίληνες, πολλοὶ τῶν ιερέων, ὡς ἡπέρ ιδίου περιγμάτων ἀγωνίσασθαι συνελθόντες, καὶ εἰς ἔχνην εἰσόμενται τῆς τῶν λυπούστων δικαστῶντος· καὶ τοῖς ὃν ἔκαστοι τῶν αἵματος ἐμέμφεστο, βιβλίον ἐπιδίπτες βασιλεῖ, τοῖς αὐτοῖς ήμετεράμενα πρεστήγελεν ἐπειδὴ ἐφ' ἔκαστης δύχερῶς πετο συνέβαινε, προταξεν οἱ βασιλεὺς εἰς ρῆπτην ήμέραν εκάστοις ὃν ἀνεκάλεσε δῆλον ποιεῖν διώκουσθαι δὲ τῆς προθεσμίας, Τὰ ἐπιδίπτες βιβλία δεξαμένοι, ἀνταμηνέψοντο αἰκατερίαις καιρούσιον οἰκεῖον ἔχοσι τὴν ήμέσαν περιγέλαντος κατέρρεστος· δικαστὸν δέ, τοῖς μελονταῖς πάσι τότε κείνειν· εμοὶ δὲ ἐπειδὴ αὐτοῦ πάρω ὅντι, τοιαύτην εἰς ἑωρίον ἀκεράστην, ιερέων κατηγορεύσαντων καὶ κατηγορούσαντων ήκιναγμόντοις τοιαύτης περιεχόντων, ὡς παρέστησεν κείνεται αὐτῷ οἱ μητροσάρδιοι τὴν θείαν φιλανθρωπίαν τῆς περιοδοῦ αὐλήτων συγκέντη, απολειφθεῖστων τῶν κατηγορούμενων, πεισθεῖσα· ταῦτα τοῖς τῆς πίσεως αὐτοῦ σωματίῳ, ἐπειδὴ δεῖσθαι συνεληλύθαμεν· ταῦτα εἴπει οἱ βασιλεὺς, τὴν ἔκαστην γεραφίαν δέσποιντο.

καὶ τὰ βιβλία κανόνιαν προσέταξε· καὶ
μηδεπάντες, καὶ λιγέστεροι λόγοι τὰ αὐ-
τοῖς οὐδέποτε· προσέταξε· προσέταξε· τῆς προστομίας
σωμάτιος καθ' εἰσήρες οἱ ἐπισκόποι, μελάχα-
λην τὸν ἀρχεῖον· καὶ προστελέψαντες εἰς τὸ
κοντόν ἐδόξαζον, διελέγοντες οὐαὶ δὲ εἰκός,
τὸ διαφόρες ἔντιστας πρεσβυτέρους τῆς δια-
στύφεως, οἱ μὲν, μὴ νεώτεροι τῶν τελε-
τεχθέντων προσδοτεῖσαν πίστιν συνεβεβλόντον,
καὶ μάλιστα οὗτοί τοῦ τετράπολον ἀπλάνην ἀπε-
κρίγεντο προστελέψαντες εἰς τὸ
διατίσιν· οἱ δὲ, ἵγειρον μὴ χρῆσαι
ἀκατίστας ταῖς πραλαιότεραις δόξαις ἐπε-
δια τοῦτοι δὲ τῶν Στεπανοπολεῖτότων
ἐπισκόπων, καὶ τῶν ἐπομένων αὐτοῖς κλητο-
κοῦ, μήδοι διαλέγενται, καὶ τοιαύτας
μετάδει τῷ λόγῳ προκηρύξαντες, διέπεφεν,
καὶ βασιλέα γνώμοναν οὐαὶ τοῖς αὖτε διεῖλον
εἴποτε εἰς ἑκάτευχον δὲ καὶ σταύρον· οὐ δὲ
εἰπεῖσθαις εἰς Στεπανοπόλεις μέσον
προστόπῳ συνων. πλεῖστον ἐντελέχεις μέσον
τῆς φειταντα βυθῆς.

A libellos cremari jussit: diem etiam con-
stituit, quo ea quæ in questionem ve-
nerant disceptari oportere. Priusquam
vero constituta dies adesse, Episcopi
privatim inter se coeunt, Arium ac-
cessunt, & opinionibus suis in medium
prolatis, differere cœperunt. Cumque
disputatio, ut fieri solet, in varias distri-
heretur questiones, alii quidem sua-
debant, ne præter fidem ab initio tra-
ditam quidquam innovaretur; præci-
pue illi, quos morum simplicitas indu-
xerat, ut fidem in Deum sine curiosa
discussione susciperent. Alii contendeb-
ant, veterum opinione sine ullo ex-
amine sequi non oportere. Porro multi
tam ex Episcopis qui tunc convenerant,
quam ex Clericis qui illos comitaban-
tur, cum acres essent in disputando &
in hujusmodi sermonibus exercitati, in-
claruerunt: nec Imperatori solum,
sed iis etiam qui in illius erant comi-
tatu, noti esse cœperunt. Ex illo certe
tempore Athanasius Alexandrinæ Ec-
clesiae etiam tum Diaconus, qui una
cum Alexandro Episcopo versabatur,
maxima pars hujus disputationis habe-
ri cœpit.

Κεφ. ιη.

CAPUT XVIII.

C De duobus Philosophis ad fidem conversis pro-
prietate duorum sénium qui cum
illis disputatione.

Τοῖς τοι πειστατων δύο φιλοσόφων; οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν
διελεγοντων τύποις δύο γερόντων.
O Γιλίων ἀλλὰ καὶ πινες τῷ παρ' ἑλ-
λουτοφωνέπιτηδεστελωνι τῶν δια-
λέγοντων μείσχον. οἱ μὲν, οἵ πολέ εἰσι τὸ
δύομιν μαντάνειν σπερδάζοντες οἱ δὲ,
προσφατως διπλάνουσι τῆς ἑλλησποντικῆς
δημοκρατίας δέχομέντων, απεχθανόμενοι
τοιχισανοις, τινι περὶ τὸ δόγματος Σύν-
τον τοις εὑρίσκεταις λόγων διέβαλλον· ὡς πρέσ-
εισταισιδίγεντες ἐν εναντίᾳ δοκεῖν· λέγεται
εἰς τοις αὐτοῖς τοῦτο φιλοσόφων δόγματοις,
οπινεγκετούφον γερων απλάστις τῶν ἐν
μολογίαις διδοκειμενούσιων· τοιάτων δὲ
εκπαλατέονται τοις τερτείας αἵμοιροι· οὐ, τοις
προσδιοίαις εἰδεῖσθαι λόγογον· Επιτετοδε, τοις
μὲν προπέλεσταν εἰδότων τὸν ὁμολογηθεῖ,

Sed & quidam ex Gentilium Philo-
sophis, harum disputationum parti-
cipes esse voluerunt: alii quidem, qualis
estet Christianorum Doctrina cupientes
cognoscere: alii vero, ob religionem
Gentilium quæ recens aboleri cœpe-
rat, Christianis infensi, questionem de
Doctrina fidei ad inanem verborum al-
tercationem deducebant, ut seditiones
inter se agitarent, & contraria sibi in-
vicecum affererent. Ajunt igitur, cum
quidam ex illis ob sermonum magnifi-
cæstiam insolenter sele jačaret, & sa-
cerdotibus illudere, senem quandam
simplicem ex eorum numero qui in co-
fessionibus inclaruerant, arrogiantiam
hominis non tulisse. Sed rametsi ejus-
modi argutiarum ac velitationum ex-
pers esset, congregandi cum eo partes
suscepisse. Ea res, petulantibus qui-
dem viris, quibus confessor notus erat,